

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Turriani Societatis Iesv, Defensio Locorum S.
Scripturae. De Ecclesia Catholica, Et Eius Pastore
Episcopo Romano, B. Petri, principis Apostolorum
successore, libri duo. Aduersus nugatorias ...**

Torres, Francisco de

Coloniae Agrippinae, 1580

VD16 ZV 18729

Sophisma Turriani. Solutio superioris sophismatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-33634

Sophisma Turriani.

Linteam illud significabat in enigmate Ecclesiam Catholicam, qua praeceptis & doctrina quatuor Euangelistarum ligatur, qua quidem quatuor Euangelia ab initijs suis legi consueuerunt, cum dicitur initium sancti Euangelij secundum Mattheum, Marcum, Lucam, & Ioannem, quod igitur tunc in enigmate illius lintei, beato Petro praecepit Dominus, postea sine vlllo enigmate sanctis Apostolis praecepit, cum dixit, euntes docete omnes gentes. Linteam autem venit vsque ad Petrum, vt dicitur expresse in contextu, vnde efficitur, eam Ecclesiam, qua non venit per obedientiam vsque ad Petrum, in successoribus eius, non esse partem Ecclesiae, sic recitauit Antonius multis praeermis, qua ita sunt connexa, vt necessario inducant, quod concluditur.

Solutio superioris sophismatis.

CAPVT PRIMVM.

HOC argumentum est Allegoricum. itaque videndum est, quatenus eiusmodi argumenta valere debeant. Libenter audio Hieronymum docentem allegorias esse, non ex legentis voluntate, sed ex scribentis auctoritate, intelligendas in 4. cap. ad Gal. Duo sunt igitur in Allegorij spectanda, vnum, vt in scriptura fundamentum expressum habeat, alterum, vt simus contenti ea applicatione, quam nobis scriptura ipsa suppeditat, neque per remotas & alienas interpretationes vagemur. Cum autem Turrianus ea non obseruauerit, ideo nihil potest concludere, quamuis clamet, sua haec argumenta esse ἀποδεικτικά & veritatem astringere, quod vt planum fiat, iam nobis de hoc Petri viso differendum erit. Videamus deinceps, quomodo probet, vt pollicetur, hoc meum argumentum allegoricum esse, & non habere fundamentum expressum in scriptura, neque me contentum fuisse ea explicatione, quam scriptura ipsa suppeditat; vt si hoc, quod promittit, non praestet, sed potius contrarium, ipse potius verbis suis argumentum meum confirmet, & se verbis oris sui captum conuincat. Sic enim subiungit: Primum omnium, cum Petrus ipse verbis quam apertissimis illud visum exposuerit, quænam est hæc vel inscitia, vel impudentia, Petro repudiato, nouam prorsus & alienam expositionem comminisci? Nam visum illud Petro cælitus oblatum, significauit gentes esse capaces Euangelicæ prædicationis, nec iam earum commercium esse fugiendum; sic enim ipse Dei spiritus exposuit, quemadmodum narrat Lucas. *Hæc tu Antoni: recitemus nunc, quæ ego scripsi*

scripsi pagina à te notata, vt si hoc, quod tu dicis, & verum est, significatum fuisse illo viso lintei pleni quadrupedibus & serpentibus, gentes scilicet esse capaces Euangelicae praedicationis, in eo, quod ego dixi significatum esse, necessario contineatur, tu planè cecus sis, cui visus sum Petro repudiato, vt tu ais, nouam prorsus & alienam expositionem comminisci. Sic igitur scripsi: Quod ergo vidit Princeps Apostolorum linteam magnum submissum de caelo in terram quatuor initijs, & in eo omnia quadrupedia & serpentina, & volatilia cali, significabat esse in Ecclesia Catholica, quae vna est & ingens, homines ex omnibus gentibus, ex omni superstitione falsi cultus, & ex multiplici varietate ingeniorum & consuetudinā ad fidem Christi, qui de caelo descendit, vt hanc Ecclesiā adificaret, conuersos, & superadificatos super fundamentum Apostolorum & Prophetarum. Qui dixit linteam illud magnum, in quo erant quadrupedia & serpentina terra, significasse esse in Ecclesia Catholica homines ex omnibus gentibus conuersos ad fidem, quod iam factū esse cernimus, an non simul dixit gentes esse Euangelicae praedicationis capaces, quod tu dicis significatum fuisse? alioqui quomodo ad fidem Christi conuerti poterāt, nisi euangelica praedicationis capaces, vt more tuo loquamur, facta essent? immò vide quid paulo post pagina 35. scripserim. quod tu crasis tenebris inuolutus non vidisti: postquam enim, aiebam, vidit Petrus linteam illud magnum, & in eo omnia quadrupedia & serpentina terra, & volatilia cali, ingressus ad Cornelium gentilem, vos inquit scitis, quomodo abominatum sit viro Iudaeo, cōiungi aut accedere ad alienigenam, sed mihi ostendit Deus, neminem communem aut immundum dicere hominem; propter quod sine dubitatione veni accersitus; an non audis hic, quod tu ais, significasse illud linteam, gentes esse capaces Euangelicae praedicationis? immò vide adhuc quae statim adiunxi, ergo illa omnia quadrupedia & reptilia, & volatilia, quae spiritus Dei mactare iubebat, homines esse intellexit Petrus exuendos per Euangelium moribus ferinis, & cultu gentili, quod est genus quoddam mactandi, quod ipse Petrus in Cornelio & familia eius fecit. Potuine dicere apertius, significatum esse illo viso, gentes esse capaces Euangelicae praedicationis? Quid igitur est quod ais, Petro repudiato me nouam prorsus & alienam expositionem comminisci? nam visum illud, inquis, Petro calitus oblatum, significauit gentes esse capaces Euangelicae praedicationis, at cur non addebas, nihil aliud praeterea illo viso significatum esse? aut si additum esse voluisti, cur non probasti? Quis non intelligat, nisi stipes, aut truncus sit, dissimulare te, & tergiversari, ne confitearis, quod statim subiunxi in eadem pagina 35. quod à te erat refellendum, si poteras; sic enim aiebam: Quod si beatus Petrus in illis omnibus animalibus, varij generis, quae in linteo erant, homines diuersarum gentium sibi ostensos per spiritum Dei teste scriptura intellexit, consequens necessariò est, vt cum dicit, illud plenum linteam illis omnibus quadrupedibus & bestijs vsque ad se venisse, cur-

Antonij
mēdaciū
conuictum.

Quid Anto-
nius dissi-
mulauit, quae
refellere nō
potuit.

has gentes, quae gladio verbi Dei mactanda erant, & Domino tanquam victi-
 ma viuentes offerenda, vsque ad se in visione spiritali venire dixerit, ita vi-
 qua non venirent ad se in illo linteo, typo Ecclesiae Catholicae, non pertinerent
 mystice ad linteum magnum, id est, ad Ecclesiam Catholicam, hoc erat à te re-
 fellendum, quod necessarium consequi dicebam; praesertim cum vrgerem subiun-
 gens, iam ne vides Andrea & Lyssica Academia vim connexi? & quemadmo-
 dum, si antecedentia concedas, quae nullo modo negare potes, nisi vocem S. spiri-
 tus neget, consequentia concedere cogaris? adieci deinde, iam verò, quid sit, gen-
 tes omnes, quae ad linteum illud magnum mystice pertineant, vsque ad Petrum
 venire oportere, nemo est qui non intelligat. Nihil enim aliud accipi potest, quàm
 debere esse omnes subditos Petro, scilicet in successoribus Petri, qui sunt Pontifices
 Romani, quibus qui obediunt, etsi corpore absentes sint, per spiritum obedientiae vs-
 que ad Petrum veniunt. Sed audiamus quàm fortiter & firmè hoc Antonius re-
 fellat. Sic enim ait irridens, audiamus enim mirificam interpretationem,
 linteum venit vsque ad Petrum, id est, ex Commentario Turria-
 nico, omnes debent esse subditi Petro, & Pontificibus Romanis
 eius successoribus, quod certè est merè ἀδολεσχέιν, aut eo etiam ali-
 quid peius. Sic confutauit Antonius interpretationem meam, affirmans sic me
 interpretari, nugari esse, quod Graecè dixit, ne intelligeretur nisi ab ijs qui Grae-
 cè sciunt, & ijs quidem non omnibus, quia non omnes sciunt, hoc verbum plura
 significare, significat enim τὸ φλοαρῶ ὡς τὸ ελοπῆθλω ἐν τῷ ἀδολεσχέιν: τὸ
 φιλοσοφῶ, ὡς ὁ δοῦλος Γε ἠδολέσχει ἐν τοῖς δικαίωμασι σου: τὸ πέρω, ὡς ἡ-
 ἴδου ὁ ἰακῶβ ἀδολεσχέιν εἰς τὸ πᾶσιον: τὸ ὀλιγοψυχῶ, ὡς τὸ ἠδολέσχει τὸ
 πᾶσιον με. Notauit huius verbi significationes Photius Constantinopolitanus in
 lexico suo, vi studij & diligentiae laudè auctori suo reddamus: probemus nos nunc
 sic interpretari, non esse ἀδολεσχέιν, id est, nugari, sed esse ἀδολεσχέιν, id est,
 philosophari. Si te Antoni interrogem, utrū putes significatum esse illo viso, id
 quod illis duntaxat temporibus Apostolorum fieri debebat, an etiam quod in fu-
 turo, post eorum ab hac vita recessum? quis dubitat, quin responsurus sis, nisi ex-
 cors es, significatum esse, quod etiam in futuro fieri oportebat; igitur sicut illa
 varia animalia & bestias & volucres, quae in linteo illo erant, vsque ad se Pe-
 trus venire vidit, sic etiam in futuro vsque ad se venire vidit. Ecquid aliud
 sunt Giapponenses & Peruani & aliae similes Indorum gentes, quae ad fi-
 dem Ecclesiae Romanae, quae per vniuersas mundi regiones praedicatur, & te-
 netur, hac nostra tempestate veniunt, quam quadrupedia illa & serpentina
 terra: quae Lucas scripsit in illo linteo visa esse vsque ad Petrum venire? Ve-
 niunt enim per obedientiam Petri, super quem secundum Euangelium, vi libro
 superiore demonstratum est, edificata est Ecclesia, per obedientiam dico Petri in
 successore

Quomodo
 testimonio
 scripturae S.
 B. Petrus om-
 nnes, qui
 in Ecclesia
 esse vellēt,
 ad se p. obe-
 dientiam ve-
 nire oportere decla-
 rauit.

Multiplex
 significatio
 verbi ἀδολε-
 σχέιν in scri-
 pturis, à
 Photio ob-
 seruata.

Quomodo
 hodie vsq;
 ad Petrum
 veniunt illa
 varia ani-
 malia, quae
 in illo lin-
 teo, quod
 Petrus vidit,
 contine-
 bantur

successore

successore eius Episcopo Romano. Petrus enim & successores eius, vt libro superiore docui, vnū sunt quacunq; enim, vt Princeps Philosophorū in 5. prima Philosophia tradit, non differunt inter se, quatenus non differunt, vnū sunt, Pontifices autem, nec vt Pontifices à Petro, nec inter se differunt: vna enim & eadem ratio est charismatis Pontificalis, aut si non est hoc, venire etiā hoc tempore vsq; ad Petrum linteum illud, & illa in eo varij generis animalia, interpretare tu, si potes, quid erit, quomodo vsq; ad Petrū veniunt hodie, si nullus locus eius est in terris? Sed videamus quam ridiculè & futiliter hanc interpretationem refellat

» Antonius, cūm enim, inquit, illa animalia inclusa linteo significarint,
 » non iam collectam Christianorum ecclesiam, sed eos solos, quibus
 » nondum Euangelij veritas illuxerat, & vt inquit Basilius cap. 14.
 » in Esa. qui variegatis peccatorum maculis aspersi, conciliandi erāt
 » fidei nostræ, consequetur, (siquidem vis hanc visionem Romano
 » Pontifici accommodare) non esse eius munus imperium exercere
 » in Christianos, sed potius Euangelium prædicare Turcis, & id ge-
 » nus infidelibus, eosque cum assiduis concionibus, tum vitæ sancti-
 » monia ad Christianam religionem adducere, idq; non per aliquos
 » emissarios, ne tu mihi Iesuitas forte commemores, sed per seipsum
 » præstare debere, quia linteum venit vsque ad Petrum. Hac Antonius,
 » quæ falsa, absurda et repugnantiss sunt plena, ac primū quidē, quod ais animalia
 » illa in linteo inclusa, eos solos significasse, quibus nondum Euangelij veritas illu-
 » xerat, si ita est, igitur qui iam à vita ferina & venenata ad vitam euangelicam
 » traducti sunt, & in Ecclesia Catholica habitant, nō pertinent ad Petri visionem,
 » nec ad illud linteum. Quod si non pertinent ad illam Petri visionem, id est, ad il-
 » lud linteum, illa animalia, nec ad Petri clauas pertinent. Augustinus tuus &
 » idem noster dicit hoc; ne mihi fidem deroges. sic enim ait de eo, qui ad heresim
 » declinat, in libro serm. hom. 45. Tomo 10. Si autem ad visionem non pertinet, nec
 » ad clauas, quæ sibi data sunt, pertinebit. Disce igitur Antoni, linteum illud, & il-
 » la animalia Ecclesiam ex illis congregandam, & ex eisdem postea mutata vita
 » congregatam, vt consentaneum erat, significasse. Quæram enim ex te Antoni,
 » quomodo illud apud Esaiam cap. 11. interpretaris, habitabit lupus cum agno, &
 » pardus cum bēdo accubabit, vitulus & leo & ouis simul morabuntur, vitulus &
 » vrsus pascentur simul; & leo quasi bos comedet paleas; quomodo inquam inter-
 » pretaris, si illa animalia non iam collectam, vt tu ais, Christianorum Ecclesiam,
 » sed eos solos, quibus nondum Euangelij veritas illuxerat, significarint? an di-
 » cturus es, nō pertinere hac animalia in Prophetia Esaiæ ad illam Petri visionem?
 » aut dices non pertinere hanc prophetiam ad Ecclesiam iam ex huiusmodi ani-
 » malibus congregatam? immò cum tu confitearis, idq; mihi obijcias, dicere Augu-
 » stinum

Quomodo
 sibi Anto-
 nius repu-
 gnet.

finum hanc visionem ad vniuersam ecclesiam pertinere, ipse enim ait in homi-
 lia quam paulo antea dixi, vas illud, lintheum dicit, Ecclesiam significare, quo-
 modo ais nunc tecum pugnans, animalia illa in lintheo inclusa, solos eos signifi-
 casse, quibus nondum Euangelij veritas illuxerat? aut quomodo in Ecclesia esse
 possunt, qui nondum lucem veritatis aspexerunt? restat igitur vt animalia illa,
 non solum Ecclesiam ex eis congregandam, sed ex eisdem iam congregatam se-
 cundum scripturas significarint. Illud praterea falsum est & absouum, quod ais,
 si hanc visionem Pontifici Romano accommodare velim, & ex ea argumentari,
 sequi, vt munus Pontificis sit, non praesse Ecclesiae, quod tu inuidiose & falso in-
 terpretaris, exercere imperium in Christianos; sed predicare Euangelium Tur-
 cis & id genus infidelibus, idq; non per aliquos emissarios, sed per seipsum, quia
 lintheum venit vsq; ad Petrum. Ego sic visionem illam Romano Pontifici accom-
 modauit, vt quia lintheum Ecclesiam, vt testis tuus & noster Augustinus ait, signi-
 ficat, venire lintheum vsque ad Petrum, su venire omnes, qui ad Ecclesiam per-
 tinent, vsq; ad Petrum, ita vt qui non veniant vsq; ad Petrum, per connexionem
 vnius spiritus fidei & obedientia vnius capitis, non pertineant ad Ecclesiam, nec
 ad clauas Petro datas. Vt iam venire Ecclesiam vsque ad Petrum, quod in illo
 lintheo varijs animantibus referto, tanquam in typo ostensum Petro est, nihil
 aliud sit, quam Ecclesiam Catholicam, cum singulis partibus suis, edificatam esse
 super Petrum secundum Euangelium, quod libro superiore satis, vt opinor, ex-
 plicatum & probatum est. Quare cum edificatio Ecclesiae, quae de calo descen-
 dit, iuxta Apocalypsim beati Ioannis, ad instar illius linthei de calo demissi, vsque
 ad fundamentum, quod est Petrus, veniat, Ecclesia edificatio, quae vsq; ad hoc
 fundamentum, q; Christus posuit, non venit, non est edificatio ecclesiae, sed adifica-
 tio synagoga satanae, neq; edificatio Ecclesiae niti potest in fundamento virtutis
 propria, quod est Christus, si non nititur in fundamento, cum quo Christus vir-
 tutem suam comunicauit, quod est Petrus. videamus iam quale sit, quod consequi
 ais ex hac mea accommodatione visionis ad Pontificem, scilicet vt sit munus Pon-
 tificis, non praesse ecclesiae vniuersae, sed predicare Turcis & id genus infidelibus,
 idq; non per alios, quos tu vocas emissarios, verbo te digno, sed per seipsum; ita
 vero hoc consequi dicis, quasi prius probaueris Petrum non praesuisse Ecclesiae,
 non predicasse Euangelium, nisi infidelibus, non predicasse vnquam per alios a se
 missos, sed semper & vbiq; per seipsum. Viderint qui te audiendum putant, an
 haec probare possis, an non predicabat absens per literas, cum ad fideles Ponti, Ga-
 laticae, Asiae, & Bithyniae & eorum Episcopos scribebat? an non pertinebant illorum
 Ecclesia ad lintheum illud plenum varijs animantibus quod vsq; ad Petrum ve-
 nit? aut nondum illis Euangelij veritas illuxerat, cum beatus Petrus S. Sixtum
 discipulum, primum Episcopum Rhemensem ad illos populos & gentem illam

Quo teste
 Augustino,
 quem Anto-
 nius citauit,
 venire lin-
 theum vsque
 ad Petrum, sit
 venire om-
 nes, qui ad
 Ecclesiam
 pertinent,
 vsque ad
 Petrum.

Quo adifi-
 catio Eccle-
 siae, quae vsq;
 ad funda-
 mentum vir-
 tutis a Chri-
 sto comuni-
 cata, quod
 est Petrus,
 non venit, non
 est adifica-
 tio Ecclesiae,
 sed synago-
 ga satanae.

Quo Petrus
 etiam per a-
 lios pdica-
 uerit, quos
 putido ver-
 bo vocat
 Antonius
 emissarios.

misi? & S. Eustachium item discipulum suum primū Episcopum Treuerensem et successorem eius, S. Maternum & S. Dionysū Parisios ad predicandū & alios ad alias prouincias & gentes destinauit? predicauit ne per se, an per emissarios libenter enim ytor verbo, quo delectaris. Vide etiam quid Clemens in epistola ad Iacobum fratrem Domini scribat de predicatione Euangelij, quam per emissarios facere cogitabat. Vos autem inquit per vestras dioeceses Episcopos sacrate & mitite, quia nos ad alias partes, quod idem Petrus iussit, agere curabimus, aliquos verò ad Gallias Hispaniasq; mittemus, & quosdam ad Germaniam & Italiam atq; ad reliquas gentes dirigere cupimus. Haecenus de emissarijs, per quos Romani Pontifices exemplo beati Petri, & Pontificum Apostolicorū Euangelium gentibus predicare consueuerunt. Habetis vos S. Bonifacium apostolum Germaniae, quem quatuor Pontifices Romani ordine succedentes, duo Gregorij secundus & tertius, Zacharias & Stephanus ad predicandū Euangelium Germanis miserunt, & 36. annis, vt idem in epistola ad Stephanum testatur, in

Quomodo
nisi Pontifi-
ces Romani
per Bonifa-
cium Apo-
stolum Ger-
maniae, fide
Germanis
pradicalset,
hodie ne
Christiani
quidem es-
sent.

Germania detinuerunt. Nisi Romani Pontifices per hunc emissarium fidem vobis tradidissent & predicassent, hodie Christiani saltem non essetis. An peccauerunt Pontifices, aut a ratione muneris sui recte fungendi & administrandi deslexerunt, quia non sunt ipsi ad gentes Germanorum profecti, relicta ecclesia Romana imperij Romani & totius Christianitatis principe; hanc enim beatus Petrus suo & beati coapostoli sui Pauli sanguine dedicatam sedem Pontificibus, muti Dei delectam & assignatam reliquit, vnde facilius, commodius & celebrius, quam vnde libet aliunde cuncto orbi prospicerent, & ad omnes mundi ecclesias legationes, monita, praecepta, leges, edicta, decreta mitterent? an parte vlla Catholica doctrina Germania fraudata est, quia non Pontificem per seipsum predicantem, sed per emissarium audiuit? aut fidem Catholicam Ecclesia Romana eis traditam non deseruisset? aut certe serius, si non Bonifacius natione Anglus, qui etiam V. Vinsfredus appellatus est, sed Romanus Pontifex Euangelium eis attulisset, & per seipsum predicasset? imò verò multo cupidius deseruisset & acrimis, quis enim ignorat, quanto odio in Pontificem Martinus Lutherus suis mendacijs & calumnijs sathanicis Germaniam inflammauerit? iam, quis Catholicus ignorat, quos Pontifex Romanus exemplo beati Petri, ad quascunq; gentes & Ecclesias Episcopos mittit, vice Petri eos esse? Sic enim Zacharias Pontifex ad Bonifacium scripsit Germaniae, velis, nolis, Apostolum & primū Magistrum, Christi Iesu Domini mei et saluatoris nostri, licet peccator potentiam deprecor, vt Domino meo beato Apostolorum principe intercedete, cuius tu vicem agis, inter seroces & indomitas gentes, ipse te sua pietate custodiat, &c. Omnes itaque Episcopi sunt vicarij B. Petri, sicut Pontifex Romanus successor Petri, vicarius Christi. Eidem igitur beati Petri vos deruistis.

CAPVT II.

Aliud prater ea contra interpretationem meam obiecisti. Augustinum ais hanc visionem accuratissimè pertractasse, tantum tamen abesse, vt hunc locum ad primatum Petri referat, aut ad Petrum ipsum restringat, vt potius dicat ad vniuersam Ecclesiam pertinere, cuius hic Petrus tantum personam gesserit, hom. 45 ex libro serm. Si Augustinus non restringit, vt tu loqueris, hanc visionem ad Petrum, quomodo dicit ibidem Augustinus, eum, qui ad visionem Petri non pertineat, nō pertinere ad clauas Petro datas. Pertinere enim ad visionem Petri, est pertinere ad Ecclesiam; siquidem Ecclesia, vt ait ibidem Augustinus, Petrus personam gerebat. Perinde ergo est, quod August. dixit, eum, qui ad visionem Petri non pertinet, nō pertinere ad clauas Petro datas, vt si diceret, eum, qui ad Ecclesiam non pertinet, nec ad clauas Petro datas pertinere. Et hoc rursus perinde est, ac si diceret, eum qui non pertinet ad fabricam ecclesie, neque pertinere ad fundamentum ecclesie, vt iam clauas Petro datae, sic sint ad ecclesiam alligatae, vt est fundamentum alligatum ad adificium fundamento impositum. nisi primo datae essent clauas Petro, quare diceret Augustinus, si non pertinet ad Ecclesiam, nec ad clauas Petro datas pertinebit? Expediat rationem Antonius, si potest. Tantum abest, inquit Antonius, vt hunc locum ad primatū Petri referat, aut ad Petrum ipsum restringat, vt potius dicat ad vniuersam ecclesiā pertinere, cuius hic Petrus tantū personam gesserit. Loqueris Antoni quae non intelligis, & te ipsum nesciens refellis, imò ex hoc ipso quod tu libens fateris, & Aug. dicit, scilicet ad vniuersā visionem hanc pertinere Ecclesiam Petri, & vniuersa Ecclesia personā Petrum gerebat, argumentor & demonstro hunc locum visionis Petri, qua vidit illud linteum, quod erat Ecclesie typus, (illud enim vas ait in eadem Homilia Augustinus Ecclesiam significabat) vsq; ad se venire, ad primatum Petri referri & spectare, & ad Petrum ipsum, vt more tuo loquar, restringi. Si enim linteum illud Ecclesiam vniuersam significabat, & ipse Petrus personā Ecclesie gerebat, cum Petrus dicit, vsq; ad se venisse linteum, Ecclesiam vniuersam vsq; ad se venisse dicit, & Ecclesiam vniuersam in se esse, sicut B. Cyprianus ait, Ecclesiam esse in Episcopo, scilicet tanquam in capite suo, & Episcopum esse in Ecclesia tanquam in corpore suo. Refertur igitur hic locus ad primatum Petri, & ad Petrum ipsum restringitur. Ad nullum enim alium ex Apostolis, nisi ad Petrum tantum, tanquam ad caput suum, vniuersa Ecclesia in visione illius linteae venit, vt idem Petrus, qui visionem exposuit, testatur. Sed videamus quae hic sequuntur. Age porro, inquis (vt alia etiam expendamus) qui tantoperè delectaris Græcis dictionibus enucleandis, & quasi solus Athenas nauigaue-

Quomodo ex ijs, quae Antonius libens confitetur, & Augustinus testis eius dicit, sequitur visionem Petri primatum eius exprimere eodē Petro interprete.

ris, soles identidem alios ad leges Grammaticas reuocare, quam
 vnquam lex Grammatica tibi permittat, ita dictionem $\alpha\chi\rho\iota\varsigma$ inter-
 pretari, vt non in vno Petro subsistat, sed in infinitum ad eius suc-
 cessores extendatur. Floruisse Athenas sermone & eloquentia Attica omnes
 sciunt. Atticos verò fuisse bonos & valentes Grammaticos, ex te nunc audire
 videor; hoc enim dicere videris, cum per iocum ais, quasi solus Athenas nauiga-
 uerim, solere me identidem alios ad leges Grammaticas reuocare. tu videris, quid
 dicere volueris, mihi non lex Grammatica sola, sed lex philosophia & scriptura
 sancta cum lege Grammatica permittit, immò sic iussit dictionem $\alpha\chi\rho\iota\varsigma$ hoc loco
 interpretari, vt non in vno Petro subsistat, sed in infinitum, vt ita dicam, ad om-
 nes eius successores extendatur. demonstravi libro superiore, cum Christus dixit
 Petro, pasce oues meas, id ipsum in Petro omnibus eius successoribus dixisse, nisi
 Ecclesiam vis non perpetuo vsque ad consummationem seculi rectè constitutam
 à Christo fuisse, sed ad tempus tantum Petri, vt deinceps vniuersa ecclesia, qua
 vna est, vnū pastorem non haberet; nec esset amplius post obitū Petri vnus ouile,
 & vnus pastor, sicut Dominus in euangelio dixit, quod tuus & noster testis
 Cyprianus de Ecclesia & Pontifice in libro de vnitāte ecclesie intellexit, vt libro
 etiam superiori à me probatum est. Hac igitur est lex scripturae de perpetua suc-
 cessione pastoris loco Petri, cuius mortem & martyrium eodem loco praedixit

Quomodo
 probetur quod
 dixit Petrus
 de linteo
 illo, quod
 Ecclesiam si-
 gnificabat,
 venit vsque
 ad me, per-
 inde esse, vt
 si dixisset,
 vsque ad me,
 & vsque ad
 successores
 meos.

Quomodo
 probatum
 sit, non esse
 argumentū
 allegoricū,
 quod ex vi-
 sione illa
 Petri ductū
 est, quam
 idē Petrus
 interpreta-
 tur.

Christus. Lex philosophia sit illa quam paulo antè ex principe Philosophorū re-
 citauit, qua non differunt inter se, quatenus non differunt, vnum dici & esse, haec
 lex illam vocem $\alpha\chi\rho\iota\varsigma$, qua Latine est, vsque ad, ad successores Petri, qui vnum
 sunt cum Petro, extendit, vt, cum dixit de linteo, quod Ecclesiam significabat, vt
 ait Aug. venit vsque ad me, perinde sit, ac si diceret, venit vsque ad me, & vsque ad
 meos successores. Hac lege Philosophica tanquā vallo quodā sapientiam Euan-
 gelij in quo haec successio nititur, circūdamus, sicut ait Salomon, sapientia $\pi\epsilon\pi\epsilon\iota\tau\epsilon$
 $\chi\alpha\epsilon\phi\alpha\lambda\omicron\sigma\omicron\upsilon\upsilon$, id est, vallo circūda, & exaltabit te. Dixi antea vallū vocari hanc
 philosophicā rationem auctore Clemente Alex. Satis, vt opinor, probatū est, non
 esse argumentum ex hac visione ductū allegoricum, vt tu in principio dixisti, sed
 $\alpha\tau\omicron\delta\delta\epsilon\chi\alpha\tau\alpha\chi\omicron\upsilon\upsilon$; quia enim illa symbolica visio à B. Petro exposita est, non iam ad
 mysticā ac symbolicam theologiam pertinet, sed ad demonstrantem & philoso-
 phicā. Sic enim hanc partem theologiae Dionysius Areopagita in epist. ad Titum
 vocat. Rectè itaq; scripsit B. Hieronymus, quod tu notasti cap. 4. epistola ad Ga-
 latas, intelligendas esse allegorias ex autoritate scribentis. Et nos igitur ex au-
 toritate Petri, huius linteī allegoriam ad Ecclesiam referri intelligimus, & ea ex-
 plicatione contenti sumus, ex qua necessario sequi ratione connexi, quod con-
 clusimus, satis demonstratum est vs, qui videre volunt. Alia erant in solutione
 quarū sophismatis, qua tu vocas minuscula, qua prudens praeterij, ne omnes tuas
 nugas futiles persequerer, quas antiphasi, id est, cōtradictione te digna clausisti.

Linteum, inquis, cælitus demissum ad Petrum vsque, fuit signum
 Ecclesiæ Catholicæ, quæ doctrina & præceptis Euangeliorum li-
 gatur nõ minus, quàm linteum illud quatuor extremis reuinctum
 erat, ita Turriano exponente; at Romanus principatus non fuit de-
 missus è cælo, sed ex terrena potentia & humana ambitione surre-
 xit. Si ex te quarant Antoni, vbi, aut quomodo hoc probas? quia aliter nõ potes,
 scire respondebis, luce clarius esse, sic enim soles, quia sic à magistris tuis didicisti.
 Ego verò Pontificatum successoris B. Petri, qui est Episcopus Romanus, quem
 tu inuidiose Romanum Principatum appellare maluisti, è cælo esse superiore li-
 bro satis demonstraui; è cælo enim venit Euangelium & sponsa Christi ecclesia,
 & quos in ea posuit, in opus ministerij, ad consummationem sanctorum è cælo ve-
 nerunt, sicut scriptum est, ascendens in altum captiuam duxit captiuitatem, de-
 dit dona hominibus. & paulò post, & ipse, inquit, dedit quosdam quidem Apo-
 stolos, quosdam autem Prophetas, quosdam autem Pastores, & Doctores ad
 consummationem sanctorum in opus ministerij in adificationem corporis Christi,
 sicut cum dixit Apostolos, Principem Apostolorum Petrum complexus est, quia
 vna & eadem ratio Apostolatus erat in singulis, quatenus Apostoli erant; sic cum
 dixit pastores, summum pastorem successorem principis Apostolorum compre-
 hendit, quod vna & eadem ratio pastoris sit in omnibus, siue maioribus siue mino-
 ribus, vt libro quoque superiore auctore magno Basilio docui. Dedit autem sum-
 mum vnum Pontificem seu pastorem, id est, non huius aut illius, sed vniuersæ Ec-
 clesiæ pastorem, cum nominatim Petro soli, tãquam primo & in eo successoribus
 dixit, pascite oues meas, libro etiam superiore, cum eum locum tractarem, demon-
 strant. Deinde cum paulò post dicit, vt crescamus in illo, qui est caput Christus,
 subiunxit, ex quo totum corpus compactum & connexum. Audis hic Antoni
 totum corpus, connexum ex capite Christo? at corpus non est totum corpus, nisi
 caput habeat: Corpus igitur cum capite, ex Christo capite compactum & con-
 nexum est. Si enim corpus ecclesiæ, quod est corpus Christi mysticum, totum cor-
 pus est solum cum Christo capite, & non cum Pontifice capite, cum Apostolus di-
 cat totum corpus connexum esse ex Christo capite, ac proinde singulas omnes
 partes ex quibus totum constat, sequitur, idem esse ex seipso connexum, & non
 esse, vt necesse est, aliud connexum, & aliud ex quo connexum sit. Habet igitur
 ecclesiæ quæ est corpus totum, caput connexum ex Christo capite. Principatus igitur
 huius capitis ex Christo capite conexi, è cælo est, quia Christus è cælo est. Etenim
 si ex quo connexum est, è cælo est, igitur quod connexum & compactum ex eo est, è
 cælo est. Quod aut is, sed ex terrena potentia & humana ambitione surrexit, ita
 hoc dicit quasi Episcopum Romanum diuitia & potentia terrena, quã dicitis, fece-
 rint primum episcopum, & non Christus, qui super Petrum adificauit ecclesiam

Quò demõ-
 stretur ex
 scriptura
 habere Ec-
 clesiã aliud
 caput præter
 Christum,
 nõ virtutis
 propriæ, quã
 habet Chri-
 stus, sed cõ-
 municatæ à
 Christo, quã
 habet Pontifex
 suam,

suam, cui primo dedit clauēs regni calorum, & soli tanquam primo omnes oues commisit, ceteris Apostolis per Petrum tanquam per primum. Diuitia verò Episcopi Romani & opulētia quam tu terrenam potentiā vocas, & possessiones regnorum, ciuitatū, oppidorum & vicinitatum eorum, quibus cum inuides, gloria Christi inuides, è celo sunt, quia Christo Deo primum donata sunt. Quis Constantinum Magnum, nisi è celo Deus ad largiendum Pontifici, qua hodie possidet, ad cedendum vrbe Roma, & ad tribuendum ei tantum splendorem excitauit? Quis

Quō Pontificalis opulētia, & splendor è celo descēderunt.

Quō qui diuitias ecclesie Romanę calumniantur, prophetias arguunt & glorię Christi inuident.

Carolū Magnum? Hi enim fuerunt duo magni Pontificalis opulētia auctores & propugnatores, immò cum istam, quam tu dicis terrenā potentiā, ex qua falsò & hereticè putas Romanum principatum constare, arguis, & inuidè ac maleuolè calumniaris, Prophetiam Esaie arguis, & ad exitum atq; effectum cum Iudais perductā esse negas, ad contumeliam Christi Demini prophetarum. Et stabunt inquit C. LXI. alieni, & pascent pecora vestra, & filij peregrinorum, Agricola, & vinitores vestri erunt, vos autem sacerdotes Domini vocabimini, ministri Dei nostri, de ecclesia noui testamenti prophetat, vt omnes interpretes Graci & Latini affirmant, & res ipsa loquitur. In nouo enim testamento legendi erant sacerdotes, & pastores ex alienigenis, non iam ex vna tribu Aaron, vt in veterē lege, & subiungit, dicetur vobis, fortitudinem gentium comedetis, & in diuitijs eorum eritis admirabiles. De largissima bonorū donatione, facta ecclesis a gentibus & gentiū regibus, ac principibus, vt nunc videmus, Cyrillus & alij interpretantur, fortitudinem enim appellare solet scriptura, vt idem auctor obseruauit, opes, & illud eiusdē Propheta LIX, & asserent filios tuos in vlnis; et filias tuas super humeros portabunt; & erunt reges nutricij tui & regina nutrices tuas; vultu in terra demisso adorabunt te. Clarius hoc LXX. interpretati sunt, in faciem terra adorabunt. Quod quid aliud est, quam prosternerē se ad pedes episcoporum, in reuerentiā & obseruantia? Et illud quod sequitur, & puluerem pedum tuorum lingent, quomodo, aut vbi hoc sit, nisi in deosculatiōe pedum episcopi, & in primis Romani, vt iā ipse exitus rei, optimus huius prophetie interpretes & idoneus testis sit. Idem auctor Cyrillus cum alijs de pietate regum erga ecclesias, & earum prasides, & eorum obedientia totum hunc locum interpretatur. Nam hoc quoq; ad potentiā istam terrenam, quam vocas, pertinet, habere scilicet prasidem Ecclesie Romanę, tot ac tantos reges dicto, pro sua pietate obediētes, quod tu nunc ab humana ratione, paulò antè à tyrannide profectum esse, inuidiosè & impiè dicebas. Reddamus reliqua, quę Antonius in Antiphasi sua adiecit. Et viget, inquit, principatus scilicet Romanus in ecclesia, quę non doctrina, neque præceptis Euangeliorum ligatur, sed potius humanis decretis, atque institutis, denique humanis viribus reuincta est. Antonius Sadeel dicit hoc, credite Protestan-

tes, quia ipse etiam dicenti tantum credidit. Quare, inquit, neque Roma-
 nus principatus, neque Romana Ecclesia quicquam habet com-
 mune cum signo, quod Petro ostensum est, neque verè nomen
 Ecclesiæ Catholicæ sibi tribuit. Adiunge etiam nec vspiam Ecclesia est,
 nisi in Germania, vbi est schola Lutheri; hoc enim se quitur ex ijs qua à te posita
 sunt. Cum enim fides Ecclesiæ Romanæ, vbiq; terrarum annunciata sit, & hanc
 omnes mundi Ecclesiæ excepta Germania profiteantur: si in Ecclesia Romana
 non est doctrina euangelica, perijt Ecclesia Catholica per cunctum orbem diffu-
 sa. Ecclesiam Catholicam in Germania clausit Lutherus, tanquam alter Dona-
 tus in Africa. Succurrite Protestantes ne filius Dei deturbetur de hereditate,
 quam dedit ei pater caelestis, sicut promiserat dicens, filius meus es tu, ego hodie
 genui te, postula à me & dabo tibi gentes hereditatem tuam, & possessionem
 tuam terminos terræ, nisi forte totus orbis ignorat se esse Lutheranum; & Lu-
 theri synagogam promisit Deus hereditatem filio suo. hæctenus ad loci quarti
 defensionem.

Quæ ex ijs,
 quæ ab An-
 tonio posi-
 ta sunt, se-
 quatur pe-
 risse Eccle-
 siam in cun-
 cto orbe ex-
 cepta parte
 Germaniæ,
 in qua viget
 schola Lu-
 theri.

Locus Quintus. i. Petri 3.

Cum appareretur arca, in qua pauca, id est, octo anima, seruatæ sunt per a-
 quam, cui nunc correspondens exemplar baptismi nos quoque seruat, non carnis
 deposito sordium, sed conscientia bona interrogatio in Deum per resurrectionem
 Iesu Christi.

Sophisma Turriani.

Baptismus debet esse similis formæ cum arca, sic enim ἀνάτορον vetus in-
 terpres reddidit. Arca autem Noë fuit figura Ecclesiæ Catholicæ, nam vt arca
 diuersas habuit mansiones, quas LXX. interpretes nidos vocarunt, sic singula
 ecclesiæ velut nidi sunt, in ipsa illa Ecclesia Catholica constructi; vt igitur erant
 in arca filij Noë, ac quisq; eorum caput vxoris suæ, & rursus horum qui capita
 erant, caput erat pater Noë, qui eos procreauerat; ac loca eis cum earum vxori-
 bus in arca assignauerat, sic singulas Ecclesias episcopi tenent, qui earum capita
 sunt, & horum caput est in successoribus suis Petrus, Euangelicus Noë; vt vetus
 Noë caput erat filiorum, qui vxores quoq; habebant. Petro autem Episcopi Ra-
 mani in eadem arca mystica, id est, in ecclesia, perpetua serie successerunt.

Solutio superioris sophermatis.

CAPVT PRIMVM.

Ecce, inquis, aliud argumentum ἀλληγορῶμενον, nihilo for-
 tius superiori. iam enim confecimus, allegorias non ali-
 ter concludere, nisi quatenus ab ipsa scriptura, non tan-
 tum.